

Sygn. akt. III RC 501/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2012r

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział III Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: SSR Ewa Pietkiewicz

Protokolant: Magda Biernat

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2012r. w Kłodzku

na rozprawie sprawy

z powództwa G. K.

przeciwko małoletniemu pozwanemu D. K.

reprezentowanemu przez przedstawicielkę ustawową K. K.

o obniżenie alimentów

I. obniża alimenty w wysokości 500 złotych miesięcznie zasądzone od G. K. na rzecz małoletniego D. K. w pkt. I prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 19 maja 2010 roku w sprawie sygn. akt III RC 811/09 do wysokości po 350,00 (trzysta pięćdziesiąt) złotych miesięcznie, począwszy od dnia 28 listopada 2012 roku, z tym że tak obniżone raty alimentacyjne G. K. będzie płacił do rąk matki małoletniego- K. K.- w terminie do dnia 15-ego każdego następującego po sobie miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat,

II. dalej idące powództwo oddala,

III. nie obciąża powoda G. K. kosztami postępowania w sprawie, zaliczając koszty na rachunek Skarbu Państwa,

Sygn. akt III RC 501/12

UZASADNIENIE

Powód G. K. domagał się w pozwie od małoletniego pozwanego D. K. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową K. K. obniżenia alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 19 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt III RC 811/09 z kwoty po 500 złotych miesięcznie do wysokości po 200 złotych miesięcznie.

W uzasadnieniu pozwu podał, że nie ma możliwości płacenia alimentów w wysokości ustalonej w powołanym wyżej wyroku. Stwierdził przy tym, iż obecnie nie pracuje z powodu trudnej sytuacji na rynku pracy, a źródłem utrzymania jest jedynie niewielki dochód małżonki powoda J. K. (1) oraz prace dorywcze. Ponadto w okresie od 15.06.2011 roku do 14.06.2012 roku G. K. przebywał w Areszcie Śledczym we W., zaś oprócz syna D. K. powód ma na utrzymaniu również córkę J. K. (2).

Przedstawicielka ustawowa małoletniego pozwanego – K. K. – w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości zarzucając, iż żądanie powoda jest bezzasadne, gdyż nie dokłada on żadnych osobistych starań o wychowanie i utrzymanie pozwanego, nie partycypuje w kosztach związanych z edukacją syna, zakupem podręczników szkolnych i odzieży, leczeniem czy wypoczynkiem dziecka. Ponadto okoliczność, iż powód znajduje się w trudnej sytuacji

materialnej spowodowanej brakiem pracy i opuszczeniem Aresztu Śledczego w W. nie może stanowić podstawy do obniżenia alimentów. Naganne zachowanie powoda polegające na popełnianiu przez niego przestępstw nie może odbywać się kosztem jego małoletniego syna. Powód z własnej woli i bez żadnych przyczyn wybrał w życiu drogę kryminalną i pomniejszył przez to swoje możliwości zarobkowe. G. K. winien przy tym wykorzystywać w sposób pełny i właściwy swoje możliwości zarobkowe. Ponadto – wraz z upływem czasu - zwiększyły się uzasadnione potrzeby pozwanego. Już sam koszt podręczników do czwartej klasy szkoły podstawowej zamyka się kwotą 440 złotych. Poza tym D. K. ma liczne zainteresowania: jeździ na nartach, pływa, co wiąże się z koniecznością właściwego ich finansowania.

Na rozprawie w dniu 6 listopada 2009 roku matka małoletniego D. K. oświadczyła, że od września 2009 roku G. K. przebywa w Austrii.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 19 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt III RC 811/09 podwyższono alimenty ustalone od G. K. na rzecz małoletniego D. K. do kwoty po 500 złotych miesięcznie, poczynając od 6 października 2009 roku ustalając, iż alimenty te będą płatne do rąk matki małoletniego – K. K. - w terminie do dnia 15 – ego każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

Przedstawicielka ustawowa małoletniego pozwanego – K. K. –

pracowała wówczas w (...) w K. na stanowisku pracownika biurowego, za miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 984,15 złotych netto. Matka małoletniego mieszkała wtedy z synem w jednopokojowym mieszkaniu u swojej mamy przy ul. (...) w K.. K. K. czasami dokładała się do rachunków za w/w lokal i za media. Czynnosc za mieszkanie babci małoletniego wynosił 170 złotych miesięcznie, opłaty za energię elektryczną zamykały się kwotą 350 złotych za dwa miesiące, a za gaz kwotą 120 złotych na miesiąc. Przedstawicielka ustawowa małoletniego D. K. spłacała wówczas pożyczkę zaciągniętą na remont mieszkania w ratach w wysokości 480 złotych miesięcznie. Mieszkanie babci małoletniego zajmowane przez D. K. i K. K. opalane było piecowo; za węgiel i drewno K. K. zapłaciła wtedy łącznie 910 złotych.

K. K. sama prowadziła wówczas gospodarstwo domowe

i wychowywała syna; nie była związana z żadnym partnerem życiowym.

Małoletni D. K. był wtedy uczniem pierwszej klasy szkoły podstawowej. Na książki do szkoły dla syna K. K. wydała w roku szkolnym 2009/2010 kwotę 300 złotych; na jedzenie dla dziecka przeznaczała 200 – 300 złotych miesięcznie, na odzież i obuwie 300 złotych miesięcznie.

W grudniu 2009 roku matka małoletniego uległa wypadkowi komunikacyjnemu, co skutkowało jej niezdolnością do pracy z powodu choroby. Zasiłek chorobowy matki małoletniego za czas od 1.04.2010 roku do 12.04.2010 roku wynosił 297,72 złotych netto.

/dowód: akta sprawy Sądu Rejonowego w Kłodzku sygn. akt III RC 811/09 – w aktach sprawy, zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach K. K. - k. 33 akt sprawy sygn. akt III RC 811/09 – w aktach sprawy /.

W listopadzie 2009 roku KPP w K. nie miała informacji o aktualnym miejscu pobytu G. K.. Ojciec małoletniego nie był wówczas tymczasowo aresztowany, ani nie odbywał kary pozbawienia wolności na terenie kraju; nie podał też do ewidencji nowego adresu miejsca zamieszkania.

W dniu 14.12.2009 roku w sprawie z powództwa małoletniego D. K. przeciwko G. K. o podwyższenie alimentów ustanowiono dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego kuratora w osobie pracownika Sądu Rejonowego w Kłodzku.

/dowód: pismo KPP w K. z dnia 20.11.2009r. – k. 15 akt sprawy III RC 811/09, pismo Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA - k. 17 akt sprawy III RC 811/09, pismo Centralnego Zarządu Służby Więziennej w W. z dnia 1.12.2009r. – k. 18, zarządzenie z dnia 14.12.2009r. – k. 19 akt sprawy tut. Sądu sygn. akt III RC 811/09 /.

Od grudnia 2010 roku K. K. żyje w wolnym związku z P. B..

W marcu 2011 roku matka małoletniego pozwanego wyprowadziła się z synem z mieszkania swojej matki i zamieszkała wraz z nowym partnerem życiowym w lokalu przy ul. (...) w K.. Strony umowy najmu w/w lokalu mieszkalnego ustaliły w umowie tej kwotę czynszu najmu na 1000 złotych miesięcznie oraz wskazały, że koszty związane z eksploatacją lokalu, takie jak opłaty za energię elektryczną, gaz, wodę ponosić będzie najemca.

Za energię elektryczną, gaz i wodę matka małoletniego pozwanego płaci miesięcznie 350 złotych. Właścicielka mieszkania przy ul. (...) w K. obniżyła K. K. czynsz najmu za powyższy lokal do wysokości 800 złotych miesięcznie.

W dniu 1 października 2011 roku przedstawicielka ustawowa małoletniego D. K. zawarła z Firmą Handlowo – Usługową (...) w Szczytnej umowę o pracę na czas nie określony na stanowisku pracownika obsługi solarium, za wynagrodzeniem w wysokości 1386,00 złotych brutto miesięcznie.

W dniu 21 maja 2012 roku matka małoletniego pozwanego urodziła córeczkę – K. B.. Z tytułu urodzenia dziecka K. K. uzyskała prawo do zasiłku macierzyńskiego od dnia 21 maja 2012 roku do dnia 4 listopada 2012 roku.

W okresie od dnia 1 czerwca 2012 roku do dnia 31 sierpnia 2012 roku wysokość zasiłku macierzyńskiego pobieranego przez matkę małoletniego pozwanego wynosiła netto 1 096,65 złotych miesięcznie. (...) życiowy przedstawicielki ustawowej małoletniego D. K. pracuje zawodowo, zarabia miesięcznie 1500 złotych netto.

W roku szkolnym 2012/2013 małoletni pozwany jest uczniem IV klasy Szkoły Podstawowej w Miejskim Zespole Szkół w K.. W bieżącym roku szkolnym wyprawka szkolna dla D. K. wyniosła 440 złotych, plecak kosztował 100 złotych, buty 60 złotych.

/dowód: zeznania przedstawicielki ustawowej małoletniego pozwanego – k. 48, umowa o pracę z dnia 1.10.2011r. K. K. z (...) w Szczytnej – k. 33, zaświadczenie z ZUS O/ w W. Inspektorat K. z dnia 17.08.2012r. – k. 34, zaświadczenie z ZUS O/ w W. Inspektorat K. z dnia 7.09.2012r. – k. 35, umowa najmu lokalu mieszkalnego z dnia 15.03.2012r. – k. 43, zaświadczenie z (...) w K. z dnia 6.09.2012r. – k. 44 /.

Od dnia 1 kwietnia 2012 roku K. K. nadal pobiera należne małoletniemu D. K. świadczenia alimentacyjne w wysokości 500 złotych miesięcznie ze środków funduszu alimentacyjnego. W dniu 11 lipca 2012 matka małoletniego pozwanego otrzymała jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1000 złotych.

/dowód: pismo (...) w K. z dnia 21.08.2012r. z załącznikiem - k. 20 – 21 /.

W 2010 roku G. K. nie pracował, był zarejestrowany w PUP w K. jako bezrobotny, bez prawa do zasiłku. Powód mieszkał wówczas ze swoją ciotką oraz z ówczesną partnerką życiową i córką J., ur. (...), w lokalu położonym przy pl. (...) w K.. Opłaty czynszowe za powyższy lokal w wysokości 480 złotych miesięcznie uiszczali po połowie: ciotka powoda oraz ówczesna partnerka życiowa powoda – obecnie żona – J. K. (1). Opłaty za gaz i energię elektryczną również uiszczala ze swojej pensji J. K. (1).

Pod koniec 2010 roku ciotka powoda wyprowadziła się z mieszkania przy pl. (...) w K..

Obecnie miesięczne opłaty z tytułu czynszu za lokal zajmowany przez G. K. i jego rodzinę przy pl. (...) w K. wynoszą 462,63 zł, za energię elektryczną 173,51 zł, za gaz około 50 zł.

/dowód: zeznania G. K. – k. 47 – 48, odpis skrócony aktu urodzenia małoletniej J. K. (2) z USC w K. – k. 3, wykaz opłat za energię elektryczną zużywaną w lokalu położonym w K. pl (...) – k. 4, umowa najmu lokalu z dnia 27.03.2012r. – k. 7 /.

W okresie od 15 czerwca 2011 roku do dnia 14 czerwca 2012 roku powód był tymczasowo aresztowany, przebywał w Areszcie Śledczym we W..

G. K. nie pracował w Areszcie Śledczym we W. z powodu braku wolnych etatów.

Od dnia 19 czerwca 2012 roku powód zarejestrowany jest w PUP w K. jako bezrobotny, bez prawa do zasiłku.

Żona powoda – J. K. (1) – pracowała zawodowo w (...) – spółka komandytowa (...) w K. od 20 maja 2011 roku, na podstawie terminowej umowy o pracę zawartej do 30 września 2012 roku, jako recepcjonistka, za wynagrodzeniem w wysokości średnio 1111,86 złotych netto miesięcznie.

Decyzją z dnia 10 października 2012 roku uznano J. K. (1) jako bezrobotną, z prawem do zasiłku od dnia 9 października 2012 roku w wysokości 635,40 złotych brutto w okresie pierwszych trzech miesięcy posiadania prawa do zasiłku oraz 498,90 złotych brutto w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku.

Córka powoda i J. J. K. – jest obecnie uczennicą II klasy Szkoły Podstawowej nr (...) w K.. W roku szkolnym 2012/2013 wyprawka szkolna dla J. kosztowała 380 złotych, plecak 100 złotych, obiady w szkole 33 złotych. J. K. (2) jest alergiczką, leki przeciwalergiczne dla niej kosztują 20 złotych miesięcznie.

/dowód: zeznania powoda – k. 47 – 48, zaświadczenie z PUP w K. z dnia 3.09.2012r. – k. 45, zaświadczenie z dnia 12.09.2012r. o dochodach J. K. (1) – k. 46, decyzja PUP w K. z dnia 10.10.2012r. – k. 63, pismo Aresztu Śledczego we W. z dnia 15.11.2012r. – k. 67 /.

Powód ma wykształcenie średnie, jest z zawodu technikiem mechanikiem.

Powiatowy Urząd Pracy w K. dysponował ofertami pracy dla bezrobotnych z wykształceniem średnim, w zawodzie mechanik samochodowy za wynagrodzeniem brutto od 1500,00 złotych miesięcznie do wysokości po 1800,00 złotych miesięcznie.

/dowód: zeznania powoda – k. 47, pismo PUP w K. z dnia 8.10.2012r. z zał. – k. 51 - 52/.

Sąd zważył :

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż powód wyrokiem Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 19 maja 2010 roku w sprawie sygn. akt III RC 811/09 został zobowiązany do alimentowania małoletniego D. K. w wysokości po 500 złotych miesięcznie. Obecnie G. K. domaga się obniżenia powyższego świadczenia do kwoty po 200 złotych miesięcznie (tj. o 300 złotych miesięcznie). Na uzasadnienie powyższego żądania powód wskazał trudną sytuację na rynku pracy, fakt swojego przebywania od 15.06.2011r. do 14.06.2012r. w Areszcie Śledczym we W. oraz okoliczność, że utrzymuje córkę J. K. (2).

Podstawą do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego jest – zgodnie z treścią art. 138 k.r.o. – zmiana stosunków. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie, bądź zmniejszenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie lub zmniejszenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie bądź zwiększenie możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami. Z tych też względów rozstrzygnięcie o żądaniu opartym o przepis art. 138 k.r.o. wymaga przede wszystkim porównania stanu istniejącego w dacie ustalenia wysokości renty alimentacyjnej w poprzedniej sprawie alimentacyjnej, ze stanem istniejącym w dacie orzekania o jej podwyższeniu lub obniżeniu. Rzeczą Sądu w rozpatrywanej sprawie było więc ustalenie czy możliwości zarobkowe powoda uległy w porównywanym czasie pogorszeniu, bądź czy też zmniejszyły się potrzeby uprawnionego, ewentualnie czy zwiększyły się możliwości zarobkowe matki małoletniego pozwanego.

Zgromadzony w sprawie materiału dowodowy pozwala przyjąć, że sytuacja życiowa i materialna powoda G. K. uległa w badanym okresie istotnym zmianom w rozumieniu art. 138 k.r.o, uzasadniającym żądanie obniżenia alimentów należnych małoletniemu D. K..

W dacie ferowania wyroku przez Sąd Rejonowy w Kłodzku w sprawie o sygn. akt III RC 811/09 powód nie pracował, mieszkał w K., był związany z inną kobietą, z którą ma dziecko - małoletnią J. K. (2), (vide: zeznania powoda – k. 47 – 48). Powyższe okoliczności nie były znane Sądowi orzekającemu w dniu 19 maja 2010 roku o wysokości alimentów dla małoletniego D. K.. Uznać jednak należy, że powoływanie w niniejszej sprawie przez powoda na uzasadnienie swoich żądań faktu bycia ojcem nie tylko małoletniego D. K., ale i małoletniej J. K. (2), ur. (...), nie może być uznane za zmianę stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o . Taką zmianą stosunków jest jednak fakt zwiększonych potrzeb J. K. (2) związanych z rozpoczęciem przez małoletnią edukacji szkolnej po dacie wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 19 maja 2010 roku. Z zeznań powoda wynika, iż obecnie małoletnia J. K. (2) jest uczennicą II klasy szkoły podstawowej. W roku szkolnym 2012/2013 wyprawka szkolna dla J. kosztowała 380 złotych, plecak 100 złotych, odzież średnio 100 złotych miesięcznie, obiady w szkole dla małoletniej 33 złotych miesięcznie, leki przeciwalergiczne dla dziewczynki 20 złotych miesięcznie.

W odpowiedzi na pozew przedstawicielka ustawowa małoletniego pozwanego stwierdziła, iż trudna sytuacja G. K. spowodowana brakiem pracy w wyniku pobytu w Areszcie Śledczym we W. nie może stanowić podstawy do obniżenia alimentów. Powód bowiem z własnej woli i bez żadnych przyczyn wybrał w życiu drogę kryminalną i pomniejszył przez to swoje możliwości zarobkowe. Stanowiska w tej mierze matki małoletniego pozwanego nie można podzielić. Zależność między przestępstwem, a pozbawieniem wolności prawomocnym wyrokiem skazującym jest oczywista, ale nie oznacza wcale, że skazany popełniając przestępstwo godzi się jednocześnie na to, że w warunkach zamkniętych nie będzie pracował. Ponadto powołując się na zależność między przestępstwem, a pozbawieniem wolności, należy odróżnić tymczasowo aresztowanych od skazanych prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności. Poszukiwanie jakiegokolwiek zależności między przestępstwem, a tymczasowym aresztowaniem jest naruszeniem konstytucyjnej zasady domniemania niewinności. Tymczasowe aresztowanie służy bowiem zabezpieczeniu prawidłowego toku postępowania karnego i nie może być pretekstem do formułowania niekorzystnych wniosków prawno – rodzinnych w stosunku do aresztowanego (vide: Sądowe Komentarze Tematyczne pod redakcją Jacka Ignaczewskiego. Alimenty, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2009, s. 147 – 149). Nie można ponadto pominąć stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w Uchwale (7) z dnia 26.05.1995r., III CZP 178/94, (OSNC 10/1995, poz. 136), że w warunkach bezrobocia szczególnej staranności w poszukiwaniu pracy czy źródła legalnych dochodów można oczekiwać w zasadzie tylko od osoby korzystającej z wolności. W sytuacji bezrobocia odbywający karę pozbawienia wolności zdany jest na inicjatywę służb więziennych w znalezieniu pracy. Bezrobocie odbywających karę pozbawienia wolności jest zatem elementem szerszego zjawiska ekonomicznego występującego na rynku pracy, faktycznie z reguły pozbawia osobę pozbawioną wolności wszelkich możliwości zarobkowych. Powyższe stanowisko Sądu Najwyższego znajduje odpowiednie zastosowanie w niniejszej sprawie. Osoby tymczasowo aresztowane są bowiem również w dobie gospodarki rynkowej z reguły pozbawione możliwości zarobkowania w warunkach zamkniętych.

Z akt sprawy wynika, iż G. K. w okresie od 15 czerwca 2011 roku do 14 czerwca 2012 roku był tymczasowo aresztowany, a w czasie przebywania w Areszcie Śledczym we W. nie był zatrudniony odpłatnie z uwagi na brak wolnych etatów (k. 67). W konkretnych okolicznościach rozpatrywanej sprawy nie można jednak przyjąć, by powód nie miał żadnych możliwości zarobkowych. Mimo trudnej sytuacji na rynku pracy, Powiatowy Urząd Pracy w K. dysponował bowiem od czerwca 2012 roku ofertami pracy dla osób z wykształceniem średnim, również w zawodzie mechanika samochodowego, za miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości od 1500 złotych do 1800 złotych brutto. Podkreślić należy, iż ocena przez Sąd możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji nie może oznaczać dowolności. Analizując możliwości majątkowe i zarobkowe zobowiązanego do alimentacji Sąd winien bowiem kierować się również realiami panującymi na rynku pracy w miejscu pobytu zobowiązanego. Skoro zatem PUP w K. dysponował w okresie od opuszczenia przez pozwanego Aresztu Śledczego we W. odpowiednimi ofertami pracy za wynagrodzeniem od 1500 – 1800 złotych brutto, to wysokość takiego wynagrodzenia netto wynosiła odpowiednio

od 1111,86 złotych - 1320,43 złotych. Biorąc zatem pod uwagę zwiększone obowiązki alimentacyjne powoda również wobec małoletniej J. K. (2), utratę zatrudnienia przez matkę małoletniej J., zwiększone koszty utrzymania mieszkania zajmowanego przez powoda i jego rodzinę, a także usprawiedliwione potrzeby własne zobowiązanego Sąd uznał, iż w rozpatrywanej sprawie obecne możliwości zarobkowe G. K. uzasadniają obniżenie – w oparciu o przepis art. 138 k.r.o - należnych małoletniemu D. K. alimentów o 150 złotych miesięcznie, czyli do kwoty po 350 złotych miesięcznie.

Dalej idące powództwo podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione. Od daty wyroku w poprzedniej sprawie alimentacyjnej możliwości zaspokojenia przez K. K. własnymi siłami usprawiedliwionych potrzeb małoletniego D. K. również uległy zmianie. W dniu 21 maja 2012 roku K. K. urodziła bowiem córeczkę i przeszła na zasilek macierzyński. Ponadto matka małoletniego pozwanego ponosi – wspólnie z obecnym partnerem życiowym – zwiększone koszty wynajmu mieszkania przy ul. (...) w K.. Orzeczenie o kosztach postępowania znajduje uzasadnienie w treści art. 113 uoksc.

Mając na uwadze całokształt przytoczonych wyżej okoliczności orzeczono jak w sentencji.